

singulare ei est: Hic est filius meus, quid calumniam Deo patri proferre de filio pro- c. 793
prietatis adserimus? Anne tibi in eo, quod dicitur: hic est, non hoc significari videtur?
Alios quidem cognominatos ab eo in filios, sed hic filius meus est: donavi adoptionis
plurimis nomen, sed iste mihi filius est: Ne quaeras alium, ne non hunc esse credas;
5 hunc ego tamquam digito^a indice ac verbi significatione contingo, qua dico: Et meus
est, et hic est, filius est. Quid post haec intellegentiae^b poterit esse, ne non esse
credatur? Item ipse in eodem libro¹: 'Generalis professio, quid^c habet meriti?
aut quae revelationis est gloria, si ex adoptione est filius? aut unde est in beato
Petro confessio, hoc filio deferenti^d, quod est commune sanctorum?'

10 Item beatus Athanasius in epistola ad Epictetum in quinto capitulo sic ait²:
'Quomodo autem et ambigere audent quidam^e christiani, si, qui ex Maria processit
Dei filius, qui de substantia et natura Dei est, secundum carnem autem ex semine
David, ex carne autem sanctae Mariae. Quidam^f autem 'plus^g temerarii facti sunt,
ut dicerent Christum, qui carne passus est, et crucifixus, non esse dominum salvatorem,
15 et Deum filium patris. Aut quomodo christiani volunt nominari, qui dicunt in hominem
sanctum, sicuti in unum prophetarum venisse verbum, et non ipsum hominem factum,
sumentem ex Maria corpus?' Item ipse post pauca in eadem epistola capitulo sexto³:
'Non per adoptionem haec facta sunt, absit, sicut aestimaverunt, sed sicut est veritas,
homine facto salvatore, totius hominis salus facta est. Si enim adoptione erat in
20 corpore verbum secundum illos; quod autem adoptione dicitur, fantasia est: repperitur
et putative salus'.

Item beatus Cirillus in epistola ad monachos directa contra Nestorianam^h heresem
inter multa sic ait⁴: 'Dictum est enim ad eum: 'Sede a dextris meis, donec ponam Ps. 109, 1.
inimicos tuos scabellum pedum tuorum'. Adoret etiam nos supernorum spirituum
25 multitudo. Quando enim, inquit, introducit primogenitum in orbem terrarum dicit:
'Et adorent eum omnes angeli Dei'. Sed nos quidem, etsi sancto uncti sumus spiritu, Hebr. 1, 6.
adoptionis quidem ditamur gratia, vocamurque etiamⁱ dii, nostrae vero naturae mensuram
non ignoremus. Sumus ex terra et habitamus inter servos; at ille est non in quibus
nos^k, sed natura et verus filius et omnium^k dominus'.

30 Item beatissimus Augustinus in expositione psalmorum in psalmo LXXXVIII.⁵:
'Quis in nubibus aequabitur Domino, aut quis similis erit Deo inter filios Dei?' 'Ille Ps. 88, 7.
unicus, nos multi: ille unus, nos in illo unum: ille natus, nos adoptati: ille ab aeterno
genitus per naturam, nos a tempore facti per gratiam: ille sine ullo peccato, nos per
illum liberati a peccato'. Item ipse in expositione evangelii secundum Iohannem in
35 homelia VII. ait⁶: 'Oportebat enim, ut ille baptizaret, qui est unicus filius Dei, non
adoptivus¹; adoptivi autem ministri sunt unici; unicus enim habet potestatem, adoptandi
ministerium'. Item ipse in eodem libro homelia XIII. dicit⁷: 'Pater diligit filium, et Ioh. 3, 35.
omnia dedit in manu eius'. Pater diligit filium, sed quomodo pater filium, non quomodo
dominus servum; quomodo unicum, non quomodo adoptatum'.

40 ^a) digno S. ^b) intellegentia S. ^c) quidquid S. ^d) differenti S. ^e) quidni S. ^f) qui S.
^g) patius S. ^h) Nestorianum S. ⁱ) etia S. ^k) om. S. ^l) adoptatus adoptati . . adoptati Aug.

1) Hilarii l. l. VI, 36, Opp. I, 168. 2) S. Athanasii Epist. ad Epictet. c. 2, Opera dogmat.
ed. Thilo (Lips. 1853) p. 827; eundem locum laudat Alc. adv. haeres. Fel. c. 17 (p. 764), adv. Felic. l. VII
c. 5 (p. 849. 850). 3) Athan. Ep. c. 7, p. 833; Alc. opp. I, 850; adv. Elipand. l. III c. 16 (opp. I, 902).
45 4) Cyrilli epist. ad monachos Aegypti c. 16 (Mansi Collectio conciliorum IV, 603–605), eundem laudat Alc.
ex parte adv. haeres. Fel. c. 14, cf. adv. Elipand. l. IV c. 5. 6 (opp. I, 763. 908). 5) Augustini opera, ed.
Veneta IV, 939, enarr. I, 7. 6) Ib. III, 2, 343 tractat. VII, 4. Eundem locum laudat Alc. adv. haer.
Fel. c. 10, adv. Elip. l. III c. 18 (Opp. I, 762. 904). 7) Ib. III, 2, 406 tractat. XIV, 11. cf. Epist. III,
639 n. 5; adv. haer. Fel. c. 27, adv. Felic. l. VII c. 6 (Opp. I, 767. 850).